

15.10.2008

Dnro 2523/4/07

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamiehen sijainen Jussi Pajuoja

Esittelijä: Esittelijäneuvos Raino Marttunen

SELVITYSPYYNNÖN KÄSITTELYN VIIVÄSTYMINEN ILMAILUHALLINNOSSA

1

KIRJOITUS

Kantelija arvosteli menettelyä hänen tammikuussa 2005 Lentoturvallisuushallinnolle tekemäänsä selvityspyyntöä käsiteltäessä. Tammikuussa 2006 Ilmailuhallinnosta oli ilmoitettu, ettei asian käsittelyä ollut vielä edes aloitettu. Kantelijan Ilmailuhallinnolle helmikuussa 2007 tekemään tiedusteluun oli vastattu, että vastaus annettaisiin maaliskuussa 2007. Sitä ei ollut kirjoituksen mukaan vielä tulla eikä kantelijaan myöhempään kyselyihin ollut vastattu.

2

SELVITYS

Ilmailuhallinto on antanut kantelun johdosta selvityksen, josta lähetetään jäljennös päätöksen mukana tiedoksi kantelijalle.

Ilmailuhallinnon selvityksen mukaan kantelijan selvityspyyntö oli saapunut Lentoturvallisuushallintoon 19.1.2005, jolloin sen käsittelijäksi oli määrätty Finnairin tarkastajaksi nimetty henkilö. Kantelijan kirjoitus koski tapaa, jolla Finnairin eräälle lentokonetyypille annettiin koulutusta. Käsittelijä oli arvioinut asiaan tutustuttuaan, että se oli vaikutuksiltaan marginaalinen eikä siten kiireellinen. Lentotoimintajaoston suuren työpaineen sekä monien kiireellisempien vireille tulneiden asioiden takia kyseessä olevan asian käsittely ei ollut tullut ajankohtaiseksi. Vireillä oli tuolloin myös irtautuminen Ilmailulaitoksesta.

Asian noustua jälleen esille tammikuussa 2006 Ilmailuhallinnossa oli käsittelijä selvityksen mukaan jäävännyt itsensä, koska hän oli toiminut kysymyksessä olleiden koulutusohjelmien hyväksyjänä. Uudeksi käsittelijäksi määrättiin yksikön päällikkö, joka oli tuolloin kurssilla. Toukokuussa 2006 kantelija oli tiedustellut asiaa sähköpostitse, jolloin käsittelijä oli perustellut asian käsittelyn kestämisestä. Loppuvuodesta 2006 käsittelijä oli paljon erilaisilla kursseilla ja koulutuksessa.

Tammikuussa 2007 kantelija oli jälleen ollut yhteydessä Ilmailuhallintoon. Tällöin käsittelijä oli arvioinut oman työtilanteensa virheellisesti ja luvannut vastauksen maaliskuun 2007 aikana. Toukokuussa 2007 kantelija oli jälleen sähköpostitse ilmoittanut odottavansa vastausta. Tuota sähköpostia käsittelijä ei ollut huomannut kymmenien muiden viestien joukosta.

Oikeusasiamiehen kansliasta 4.9.2007 tulleen selvityspyynnön johdosta lentotoimintatoimiston apulaisjohtaja oli muistuttanut käsittelijää asiasta ja määrännyt asian kiireelliseksi. Käsittelijä oli hankkinut tämän jälkeen saatavilla olleet selvitykset ja antanut asiassa vastauksen kantelijalle 17.10.2007 lähetetyllä kirjeellä.

Ilmailuhallinnon mukaan käsittelyn pitkään keston oli vaikuttanut se, että asian vaikutus lentoturvallisuuteen oli arvioitu alussa erittäin vähäiseksi. Asia vaikutti enemmänkin koulutuksesta vastaavien henkilöiden ja yhden kouluttajan välisistä näkemyseroista. Myötävaikuttavina tekijöinä viivästyminen olivat myös Lentoturvallisuushallinnon muuttuminen 1.1.2006 lukien Ilmailuhallinnoksi. Koska asiaa ei ollut arvioitu lentoturvallisuusmielessä merkittäväksi, sen seuraamiseen ei ollut kiinnitetty riittävästi huomiota.

Ilmailuhallinnon selvityksen mukaan tullaan Lentotoimintatoimiston toimintatapaa muuttamaan siten, että kaikki saapuvat kysymykset, tiedustelut ja selvityspyynnöt tullaan kirjaamaan joko diaariin tai mahdollisesti muuhun rekisteriin. Ilmailuhallinnon diaariin on pääsy kaikilla yksiköiden ja toimistojen esimiehillä. Avoinna olevien asioiden seuraaminen on näin ollen mahdollista ja avoimien asioiden olemassaolo paljastuu helpommin työnjohdosta vastaaville esimiehille.

Ilmailuhallinto on myöntänyt, ettei se ollut toiminut asiassa hallintolain eikä hyvän hallintotavan mukaisesti. Selvityksen asian käsittely Ilmailuhallinnossa oli kestänyt kohtuuttoman kauan. Ilmailuhallinto tulee selvityksen mukaan tarkastamaan sisäiset prosessinsa lentotoimintaa koskevien valitusten ja selvityspyynnöiden käsittelyn osalta. Muutetut prosessit tullaan kouluttamaan henkilökunnalle ja hyvän hallintotavan merkitystä korostamaan Ilmailuhallinnon henkilöstölle.

Ilmailuhallinnon selvityksen liitteenä on kantelijalle 17.10.2007 lähetetty vastaus, jossa on pahoiteltu asian käsittelyn luvattoman pitkää käsittelyaikaa. Vastauksen mukaan asian käsittelyssä ei ollut kaikilta osin noudatettu hallintolain periaatteita.

Kantelija on lähettänyt tänne tiedoksi vastauksen johdosta Ilmailuhallinnolle lähettämänsä vastineen.

3

KANNANOTTO

Perustuslain 21 §:n mukaan asia on käsiteltävä toimivaltaisessa viranomaisessa ilman aiheutonta viivytystä. Tämä velvoite sisältyy myös hallintolain 23 §:n 1 momenttiin. Kohtuullisena pidettävän käsittelyajan pituus vaihtelee asian laadun mukaan. Tässä tapauksessa asian käsittely on kestänyt noin 2 vuotta ja 9 kuukautta. Selvityksen mukaan asiaa ei ollut arvioitu kii-reelliseksi. Tästä huolimatta asian käsittelyn voidaan katsoa viivästyneen kohtuuttoman kauan, minkä seikan myös Ilmailuhallinto on myöntänyt. Vaikea työtilanne ja resurssipula eivät ole riittäviä selityksiä kohtuullisen käsittelyajan ylitykselle. Myöskään asian käsittelijän poissaolo ei ole hyväksyttävä syy viivästykselle.

Ilmailuhallinnon selvityksessä on selostettu niitä toimenpiteitä, jotka asiassa on suoritettu vastaavanlaisten viivästyksien estämiseksi jatkossa. Kantelijalle on kantelun seurauksena lopulta lähetetty vastaus, jossa on myös pahoiteltu käsittelyn viivästyminen.

Selvityksessä on myönnetty, ettei kaikkiin kantelijan tiedusteluihin ei ollut vastattu. Hyvä hallintotapa edellyttää, että kaikkiin asiallisiin tiedusteluihin vastataan kohtuullisessa ajassa.

Katson aiheelliseksi saattaa Ilmailuhallinnon tietoon käsitykseni siitä, että hyvä hallintotapa edellyttää asioiden viivästyksentöntä käsittelyä ja tiedusteluihin vastaamista kohtuullisessa ajassa. Ilmoitetut viivästyksen välttämiseksi suoritettavat korjaustoimenpiteet huomioon ottaen ei asia ole antanut aihetta muihin laillisuusvalvojan toimenpiteisiin.